

RAPPORTAGE SOCIAAL DOMEIN

2018-03 (januari 2019)

Inleiding

3de Rapportage

Dit is de 3^e rapportage sociaal domein over 2018. Zoals de transformatie van het sociaal domein een leerproces is, geldt dat ook voor deze rapportage. In 2015 begonnen als een rapport over de gevolgen van de decentralisaties, ontstaat er meer en meer behoefte aan een totaalinzicht in de stand van zaken en ontwikkelingen in het sociaal domein. Een rapportage met cijfers en verhalen, per subdomein (zorg, jeugd en werk) en integraal (sociaal domein breed). Dat is het rapportagemodel waarna we streven. Zover zijn we nog niet, de voorliggende rapportage voldoet nog niet aan die kwaliteitseis die we onszelf stellen. We zijn werkend en leren onderweg. Het kan beter.

De onderliggende rapportage kent een indeling per subdomein (WMO, Jeugd, Participatie) en sociaal domein breed. We beschrijven de highlights van actuele ontwikkelingen. Intussen bouwen we voort en bereiden de 1e rapportage van 2019 voor die u het tweede kwartaal 2019 ontvangt. Deze zal een gedegener inzicht geven in de stand van zaken van het sociaal domein. Ook kunnen we dan de eerste invulling van een monitor/dashboard presenteren.

Transformatie

23 januari 2017 heeft de raad met het memo “Transformatie in het sociaal domein Zoetermeer 'Het verschil is de bedoeling'” met algemene stemmen aangenomen. Dit memo beschrijft de visie op transformatie in het sociaal domein. Maatwerk en lerend werken staan centraal. Weg van de verkokering en een fixatie op de regels dient het meer te gaan om ‘werken vanuit de bedoeling aan beleid en uitvoering op maat’.

De transformatie van het sociaal domein is in volle gang. Dienstverlening op maat krijgt steeds meer zijn beslag. ‘Transformeren’ blijkt een flinke opgave die door de bezuinigingen vergezeld gaat van een financiële uitdaging.

Tegen deze achtergrond verschijnt het tweede kwartaal 2019 een onderzoeksrapport waarin de stand van zaken van de transformatie wordt opgemaakt met ‘tellen en vertellen’ op basis van een aantal betekenisvolle transformatie-praktijken.

Het (actie)onderzoek is uitgevoerd in een aantal projecten waarin wordt gewerkt aan het inlossen van de beloften van de transformatie. Het gaat om de volgende projecten:

- **Aandacht Werkt**, met 3 proeftuinen waarin ‘aandacht’ verschil moet maken: door intensief casemanagement, door sport, gezonde voeding en empowerment, en door ondernemerschap.
- **Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA)** is gericht op het normaliseren van het leven van jongeren die een hoog risico hebben op een levensloop die leidt tot (ernstige) delicten.
- **Enjoy Life**: een wijklocatie met en voor professionals en bewoners, met een fietser die uit preventie-oogpunt op huisbezoek gaat bij mensen met mogelijk schuldproblematiek.

- **Team8tien:** een breed casusoverleg van professionals en beleidsmedewerkers waar jongeren tussen 16 en 27 jaar over wie zorgen bestaan besproken worden.
- **Procescoördinatoren:** vijf coördinatoren die zich richten op het vlot trekken van vastgelopen casussen met complexe en hardnekkige problematiek.
- **Aanvoerders:** een team dat zich richt op het regisseren en versterken van het wijkzorgnetwerk (WZN), en het oplossen van knelpunten in casuïstiek en beleid.
- **Crisisteam:** een team klantmanagers dat werkt aan het voorkomen dat mensen wegens schulden hun huis uit gezet worden

Het onderzoeksrapport zal de (leer)opbrengsten van deze proeftuinen afzetten tegen de transformatiebeloften. Dit vanuit de vraag in hoeverre transformatiedoelen gerealiseerd zijn en bijdragen aan effectievere en integrale dienstverlening. Het rapport zal de raad het tweede kwartaal worden aangeboden samen met het verschijnen van de tweede rapportage sociaal domein.

Leeragenda

Onderdeel van de transformatie is de 'leeragenda van de raad'. De raad heeft met deze agenda de wens uitgesproken een eigen leertraject te willen aangaan. De decentralisaties en de transformatie waarin het sociaal domein zich bevindt hebben effect op de rol van de raad. Maatwerk als leidend principe vraagt een besturingsfilosofie die daarop is afgestemd.

Het presidium heeft op 19 november zijn goedkeuring gegeven aan de opzet van de leeragenda van de raad. Het presidium heeft besloten een nieuwe klankbordgroep samen te stellen uit zes raads- of commissieleden uit verschillende fracties. De klankbordgroep heeft een adviserende rol bij het voorbereiden van de **vier sessies** die in 2019 georganiseerd worden.

In deze
rapportage:

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang Pag 4

Wonen en zorg Pag 5

JEUGD

Taskforce Pag 7

Voorzorg Pag 7

Uitgaven Jeugd 2018 nog niet bekend Pag 7

Bestuurlijke monitor Pag 8

PARTICIPATIE

Ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen Pag 10

Klanttevredenheidsonderzoek Participatiewet Pag 10

Zoetermeers Werkbedrijf Pag 11

Vergunninghouders aan het werk Pag 11

Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal Pag 12

SOCIAAL DOMEIN

Transformatie: aandacht voor vakmanschap Pag 13

Actuele ontwikkelingen Pag 14

BIJLAGEN

Klanttevredenheidsonderzoek Participatiewet

Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang

De raad heeft gevraagd de stand van zaken over de voortgang met betrekking tot Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang in de rapportage Sociaal Domein op te nemen (toezegging 704).

Landelijke ontwikkelingen

In 2016 hebben de VNG en VWS besloten om de centrumgemeente-constructie voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang in 2020 te beëindigen. Dit naar aanleiding van het [advies van de cie Dannenberg](#) over de toekomst van Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO). Elke gemeente is verantwoordelijk voor opvang en begeleiding.

Eerder is al aan de raad bericht dat de doordecentralisatie van de taak Beschermd Wonen en Maatschappelijke ondersteuning van centrumgemeenten naar alle gemeenten is uitgesteld. Inmiddels is landelijk besloten om de Wet Langdurige Zorg (Wlz) met in gang van 2021 ook open te stellen voor cliënten met GGZ-problematiek die aangewezen zijn op blijvend toezicht en zorg in de directe nabijheid. Dit heeft tot gevolg dat:

- de groep inwoners met een indicatie voor BW die onder de Wmo blijft vallen, kleiner wordt;
- de decentralisatie van BW en MO naar alle gemeenten ingevoerd wordt per 2021;
- het financiële verdeelmodel BW/MO ondergebracht wordt bij het verdeelmodel sociaal domein.

Omdat het voor gemeenten van belang is om een beeld te hebben van het budget dat zij in 2021 ontvangen voor hun lokale BW/MO-beleid, zal dit jaar een indicatief bedrag per gemeente bekend worden gemaakt.

Regionale ontwikkelingen

De Regionale beleidsvisie Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang is in januari 2018 door de raad vastgesteld. Doel is om in de periode tot 2020/2021 de lokale ondersteuningsstructuur (van vroegsignalering tot wonen) op orde te brengen en de afspraken over regionale voorzieningen (wat en wijze van bekostiging) afgerond te hebben. De bedoeling is dat de bovenlokale zaken in regionaal verband wordt opgepakt. Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Zoetermeer en Wassenaar zijn daarbij afhankelijk van gegevens van en de aanpak door de centrumgemeente Den Haag.

De wethouders van deze vier regiogemeenten hebben in november 2018 met elkaar afgesproken :

- dat zij samen het voorbereidingstraject BW/MO uitvoeren;
- voorlopig 2021 wordt aangehouden als overgangsdatum.

Zoetermeer

Werkagenda Op weg naar 2020

Mei 2017 heeft het college de ‘*Werkagenda Op weg naar 2020, zorg en ondersteuning aan inwoners met psychische kwetsbaarheid in Zoetermeer*’ vastgesteld. Deze Werkagenda is een gezamenlijke aanpak van de gemeente, GGZ Rivierduinen, Fonteynenburg, LIMOR, GGD en ZoSamen.

In het kader van deze Werkagenda wordt de lokale ondersteuningsstructuur op orde gebracht met het oog op de decentralisatie van BW en MO naar elke gemeente.

Met 2021 als ingangsjaar kunnen de voorbereidingen worden getroffen voor het organiseren en inkopen van de noodzakelijke voorzieningen voor inwoners die tot nu toe zijn aangewezen op BW en MO in/onder regie van de gemeente Den Haag.

De regionale beleidsvisie Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang wordt uitgewerkt in een lokaal uitvoeringsplan met de uitgangspunten ‘wonen in de wijk’ en ‘zelfstandig wonen, tenzij...’

Planning:

- November 2019: Raadsbesluit over lokaal en regionaal BW-MO.
- Oktober 2020: Raadsbesluit over aanpassing Wmo-verordening, -besluit en -beleidsregels.
- Januari 2021: Start BW en MO nieuwe stijl.

Wonen en zorg

Voor de gemeente ligt een taak in het organiseren van zorg en ondersteuning en in het zorgen voor passende huisvesting. (Langer) zelfstandig wonen is het adagium van deze tijd. Voorzien in de woonbehoefte van doelgroepen met een zorgbehoefte is belangrijk omdat niet passende huisvesting van invloed is op de kosten van ondersteuning en zorg, zowel voor de gemeente als voor zorgverzekeraars. Voor de gemeente gaat het om kosten voor woningaanpassingen, jeugdhulp en (vanaf 2021) beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Kosten van bijvoorbeeld jeugdhulp of beschermd wonen lopen onnodig op wanneer iemand die geen zorg meer nodig heeft in een instelling moet blijven omdat er geen geschikte woning voorhanden is. Door het tekort aan woningen ontstaat er een opstopping bij de GGZ-zorg, Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang.

Voor de woonbehoefte die nu speelt en bovendien wordt benadrukt door de zorgaanbieders in Zoetermeer, wordt een beroep op de woningcorporaties gedaan. Het gaat om de doelgroep van mensen die zelfstandig kunnen wonen mits die juiste begeleiding krijgen. Naast een tekort aan woningen waardoor de doorstroom stagneert, is er ook geconstateerd dat er geen duidelijk beeld is van de omvang van de werkelijke behoefte voor deze doelgroep. Om die reden is er behoefte aan

een centraal punt waar vraag en aanbod bij elkaar komen en prioriteit kan worden toegekend aan diegenen die de woning het meest nodig hebben.

Momenteel wordt er daarom gewerkt aan een methodiek om de toewijzing van woningen aan deze doelgroep met een zorgvraag via directe bemiddeling efficiënt en transparanter in te richten. Daarnaast moet een convenant worden afgesloten over de samenwerking tussen woningcorporaties, zorgaanbieders en de gemeente verbeteren. Het vaststellen van de toekomstige woonbehoefte van de verschillende doelgroepen met een zorgvraag is complex omdat gegevens uit verschillende bronnen komen. Duidelijk is wel dat er in Zoetermeer behoefte is aan nieuwe woonvormen in combinatie met zorg. Het lijkt vooral te gaan om verpleeghuisplaatsen en vormen van wonen met begeleiding, zowel geclusterd als zelfstandig. Aan Bureau HHM is opdracht gegeven de verwachte woonbehoefte voor de doelgroepen met een zorgvraag in Zoetermeer in beeld te brengen.

Voor veel woonvormen in combinatie met zorg zijn locaties nodig die aan specifieke eisen moeten voldoen. Zorgaanbieders vragen om een locatie in de nabijheid van voorzieningen (supermarkt, huisarts, apotheek, openbaar vervoer). Zodra het inzicht in geschikte locaties voor vormen van wonen en zorg inzichtelijk zijn kan met zorgaanbieders en investeerders (inclusief woningcorporaties) worden gesproken over verdere concretisering van plannen. Die activiteiten worden begin tweede kwartaal 2019 afgerond.

Taskforce jeugd

Naar aanleiding van de verwachte overschrijding op het budget voor jeugdhulp is in 2018 de Taskforce Jeugd Zoetermeer opgericht. De Taskforce heeft in het najaar van 2018 onderzoek gedaan naar het gebruik en de kosten van jeugdhulp in Zoetermeer. De rapportage van de Taskforce Jeugd is begin december 2018 naar de raad verzonden. De Derde Rapportage Sociaal Domein over 2018 volgt vrij snel op de rapportage van de Taskforce Jeugd. De informatie over jeugdhulp in deze Rapportage Sociaal Domein is daarom beknopt en focust – in overeenstemming met het verzoek van de raad (toezegging 786) – op een eerste opzet van een bestuurlijke monitor over jeugdhulp. Daarnaast zal, in het licht van toezegging 811, kort worden ingegaan op het preventieve ondersteuningsprogramma Voorzorg. Maatregelen om de uitgaven voor jeugdhulp beter te beheersen volgen in het nieuwe actieplan van de Taskforce Jeugd.

Voorzorg: extra aandacht voor moeder en kind tijdens de zwangerschap en de eerste twee levensjaren

Preventie van opvoedings- en ontwikkelingsproblemen is belangrijk. Ieder kind heeft recht op een goede start. De gemeente wil daarom, naast de reeds geboden (preventieve) zorg aan ouders met jonge kinderen, extra inzetten op gezinnen waarbij het risico op verwaarlozing en kindermishandeling verhoogd is. Een effectieve interventie is Voorzorg. Voorzorg betreft een intensief ondersteuningsprogramma voor jonge moeders tot 25 jaar dat al tijdens de zwangerschap start en doorloopt totdat het kind twee jaar is. Voorzorg richt zich op ondersteuning van het kind én van de moeder met als doel om de ontwikkelings- en gezondheidskansen van het kind te verbeteren.

De gemeenteraad heeft preventie expliciet genoemd als kader voor het nieuwe Actieplan. Het programma Voorzorg maakt onderdeel uit van een breder pakket preventieve maatregelen die de gemeente wil opzetten. Voorzorg zal daarom verder worden uitgewerkt in het nieuwe Actieplan dat in april 2019 door de Taskforce Jeugd Zoetermeer zal worden opgeleverd.

Uitgaven Jeugd 2018 nog niet bekend

De raad is door de reguliere P&C instrumenten geïnformeerd over de prognoses van de uitgaven jeugd. Het H-10 inkoopbureau geeft tussentijds wisselende prognoses af, echter geven die prognoses op dit moment geen reden tot het aanpassen van het eerder gecommuniceerde financiële beeld. De daadwerkelijke uitgaven over 2018 worden opgenomen in de jaarrekening. Op dit moment zijn de jeugdhulpaanbieders bezig met het opstellen van de jaarrekening en het uitvoeren van de accountantscontroles welke voor 1 april aanstaande ingediend moeten zijn.

Bestuurlijke monitor

De raad heeft gevraagd om een opzet van een bestuurlijke monitor over jeugdhulp (toezegging 786)

De raad heeft de wens geuit om meer aan de hand van terugkerende indicatoren de ontwikkelingen binnen het sociaal domein te kunnen volgen. Onderstaande opzet met indicatoren zal in de komende rapportages steeds verder worden ingevuld:

Vroegtijdig signaleren

- Instroom aantal jeugdigen per verwijzer
- Afname gemiddelde leeftijd bij instroom jeugdhulp
- Toename preventief handelen vanuit de toegang tot jeugdhulp

Toelichting:

- Aantal jeugdigen dat instroomt in jeugdhulp per type verwijzer
- Gemiddelde leeftijd instroom
- Aantal verwijzingen naar vrij toegankelijke zorg, aantal jeugdigen geholpen binnen 5 gesprekken vanuit de toegang, aantal verwijzingen naar jeugdhulp

Efficiënte doorlooptijd

- Afname aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt
- Wachlijsten

Toelichting:

- Gemiddeld aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt (doorstroom)
- Aantal wachttijden/ wachlijsten: nader uit te werken

Effectieve jeugdhulp

- Toename cliënten dat geen 'nieuwe' jeugdhulp nodig heeft.
- Doelrealisatie
- Cliënttevredenheid
- Uitval

Toelichting:

- Aantal jeugdigen dat uitstroomt en niet binnen zes maanden weer instroomt in jeugdhulp
- Doelrealisatie: nader uit te werken
- Clienttevredenheid: nader uit te werken

- Uitval: nader uit te werken

Ontwikkeling kosten jeugdhulp

- Ontwikkeling aantal jeugdigen en kosten jeugdhulp naar type hulp

Toelichting:

- Ontwikkeling aantal unieke jeugdigen en kosten per type hulp (jeugdhulp zonder verblijf, jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering)

De informatie voor de deze onderdelen wordt vrijwel volledig onttrokken aan het datawarehouse Zoetermeer dat in eigen beheer is ontwikkeld. Voor het volgen van de ontwikkeling van de kosten wordt aanvullend gebruik gemaakt van gegevens van het CBS.

Aanvullend op bovenbeschreven onderdelen wordt gewerkt aan:

Jeugdhulpgebruik op wijkniveau

Jaarlijkse analyse betreffende verwacht gebruik versus werkelijk gebruik op wijkniveau op basis van voorspellende (demografische) kenmerken voor jeugdhulpgebruik.

Aantallen Multi probleemgezinnen Zoetermeer

Aantal gezinnen dat gebruik maakt van meer dan één vorm van hulp (WMO, Jeugd, Participatie).

In de eerstvolgende rapportage (mei 2019) wordt gestart met het opnemen van data uit het datawarehouse Zoetermeer in de Bestuurlijke monitor Jeugd en wordt een beeld gepresenteerd over 2018 in relatie tot eerdere jaren.

PARTICIPATIE

Ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen

Het aantal uitkeringen is met 2.727 per 31 december 2018 **8,0% lager** dan de stand per 31 december 2017. Het is daarmee de laagste stand sinds mei 2013. In 2018 zijn 622 klanten ingestroomd in de bijstand, 859 klanten zijn uitgestroomd uit de bijstand door werk, verhuizing, pensioen, overlijden of samenwonen.

Ten opzichte van de in de perspectiefnota gehanteerde aannames is er sprake van 2% meer uitstroom en 11% minder instroom in de bijstand. Het lagere aantal bijstandsgerechtigden wordt in belangrijke mate verklaard door verhuisbewegingen, minder beëindigingen van WW-uitkeringen en minder verlies van werk).

De uitstroom naar werk over 2018 is op dit moment nog niet definitief te geven, maar schatten we op 435 beëindigde uitkeringen van (bijstands)klanten die aan werk zijn geholpen. De economische rugwind heeft enerzijds bijgedragen aan de positieve uitstroomcijfers. Anderzijds heeft het tot gevolg dat ons bestand uit relatief meer moeilijk bemiddelbare uitkeringsgerechtigden bestaat. In de op te stellen koersnota re-integratie, armoede en schuldhulp (eind derde kwartaal 2019) zal hier aandacht aan worden besteed bij de keuze van de visie en aanpak.

Klanttevredenheidsonderzoek Participatiewet

In 2018 is een klanttevredenheidsonderzoek (kto) Participatiewet onder de klanten van de unit Werk, Zorg en Inkomen uitgevoerd. Het kto is in samenwerking met de gemeenten in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten, Wassenaar) uitgevoerd. Met het onderzoek krijgen we zicht in de ervaringen van klanten en kunnen we resultaten onderling vergelijken en er lering uit trekken.

Klanten geven de dienstverlening gemiddeld een 6,9. Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening is ongeveer gelijk aan het onderzoek van twee jaar geleden (6,8). Het gemiddelde over alle deelnemende gemeenten (landelijke referentiegroep) is een 7,3. De tevredenheid ten opzichte van twee jaar geleden is hoger als het gaat om bereikbaarheid. Op vrijwel alle andere gebieden is de tevredenheid nagenoeg gelijk gebleven.

De informatievoorziening wordt iets hoger gewaardeerd dan twee jaar geleden, maar ligt op de meeste vlakken lager dan het rapportcijfer in de landelijke referentiegroep. Vooral op de gebieden 'informatie verstrekken over rechten en plichten' (6,5 ten opzichte van een 7,0 in de referentiegroep) en 'informatie over de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen besluiten' (6,1 ten opzichte van een 6,7 in de referentiegroep) is nog ruimte voor verbetering.

Nog een aantal uitkomsten:

- Klanten beoordelen de 'informatie over andere regelingen' (6,5) een stuk beter dan twee jaar geleden (5,8). Hiermee ligt dit cijfer gelijk aan de referentiegroep.
- Als het gaat om 'houden zich stipt aan afspraken' (81%) ligt de score lager dan in de referentiegroep (87%).
- Dit geldt ook voor de stelling 'doen hun uiterste best om de klanten zo goed mogelijk te helpen' (73% ten opzichte van 82% in de referentiegroep).
- Een deel geeft aan tijdens het intakegesprek goed al hun vragen te kunnen stellen (81% in verhouding tot 87% in de referentiegroep).

- De rapportcijfers voor uitleg van rechten en plichten liggen lager dan de referentiegroep (70% in verhouding tot 81% in de referentiegroep).

Uit het kto komt het verbeterpunt 'minder wisselingen van klantmanagers' naar voren. Op dit moment wordt verkend hoe het proces kan worden verbeterd, zodat er minder overdrachtsmomenten zijn. Het tweede kwartaal dit jaar zal er een verbeterde folder worden uitgegeven met informatie over rechten en plichten. Een ander verbeterpunt is 'rekening houden met de situatie van de klant'. Op dit onderwerp heeft maatwerk in ons contact en 'doen wat werkt' onze continue aandacht in de uitvoering.

Onderdeel van onze lerende organisatie is het programma vakmanschap (zie verderop in deze rapportage). De verbeterpunten uit het kto worden hierin meegenomen. Het volledige kto is als bijlage bij deze rapportage gevoegd.

Zoetermeers Werkbedrijf

In de zomer van 2018 heeft het College een koersbesluit genomen om tot één organisatie te komen die alle taken uitvoert om mensen aan het werk te helpen (doelgroep Participatiewet). De aanleiding is mede het voornemen van de gemeenten Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk om de Gemeenschappelijke Regeling DSW op te heffen per 1 januari 2021. In december 2018 heeft het College een tweede voorlopig koersbesluit genomen om dit 'Zoetermeers Werkbedrijf' vorm te geven als een overheids-BV. De komende periode gaan DSW en de gemeente Zoetermeer gezamenlijk werken aan de bouwopdracht om te komen tot een inrichting van de nieuwe organisatie. Medewerkers, samenwerkingspartners en raad worden nauw bij dit proces betrokken.

Vergunninghouders aan het werk

Op het gebied van re-integratie is er meer samenwerking met werkgevers in onze arbeidsmarktregio Zuid Holland Centraal. In samenwerking met de gemeente bieden ondernemers met het SEBO (Sociaal Economisch Betrokken Ondernemen)-keurmerk vergunninghouders de kans zich te oriënteren op de arbeidsmarkt. Meerdere vergunninghouders zijn gestart met het traject waarbij stage, inburgering en vakgerichte taallessen worden gecombineerd. Inmiddels is 1 vergunninghouder in dienst getreden bij een SEBO-ondernemer. Diverse vergunninghouders zijn aan de slag gegaan in de branche techniek, logistiek, glas-tuinbouw en productie. We blijven de samenwerking met werkgevers in de arbeidsmarktregio actief opzoeken om vergunninghouders toe te leiden naar werk.

Een belangrijk aandachtspunt blijft taal. Met de komst van de nieuwe Wet Inburgering, naar verwachting in 2020, is de insteek om het taalniveau te verhogen van A2 naar B1. Voor mensen die dit niveau niet kunnen behalen worden er leerroutes opgezet, zodat zij aan hun taal blijven werken en zo goed mogelijk kunnen participeren in de Nederlandse samenleving.

Het UWV en de gemeenten Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten, Wassenaar en Zoetermeer vormen de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC). De gemeente Zoetermeer is centrumgemeente. In de samenwerking binnen ZHC werken we aan en in een inclusieve arbeidsmarkt. Dat betekent dat mensen meedoen naar vermogen zonder dat ze in 'hokjes' worden gestopt. Maatschappelijk betrokken ondernemers bieden kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dat is het 'nieuwe normaal'.

Met de huidige krapte op de arbeidsmarkt levert de dienstverlening van het Werkgeversservicepunt ZHC een bijdrage aan de matching van vraag en aanbod met een netwerk van ruim 500 werkgevers. Daarnaast worden regelmatig banenmarkten en speedmeets georganiseerd.

In 2018 zijn **914 personen** aan het werk geholpen (contract bij een werkgever ongeacht duur of uren) door het regionale WSP Zuid Holland Centraal (samen met het UWV en de gemeenten Pijnacker Nootdorp, Lansingerland en Zoetermeer, exclusief Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Voorschoten). Het betreft WW (201), Wajong en WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten 22), Banenafpraak (110) en Participatiewet (581).

Social return is een krachtig instrument om via inkoop van diensten en producten meer kansen te creëren voor onze kandidaten. De gemeente heeft als doelstelling om met het inkoopbeleid invulling te geven aan het sociaal beleid door speciale voorwaarden en eisen op te nemen in de inkoopovereenkomsten met bedrijven en instellingen. Het uitvoeringsbeleid SROI is ook opgesteld in samenwerking met de regio zodat op een eenduidige wijze uitvoering kan worden gegeven.

De afgelopen periode is in de samenwerking met Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp ook het SROI-beleid geïntensiveerd in een SROI-team. Het team werkt aan de geautomatiseerde registratie en verantwoording en ondersteuning aan gemeentelijke inkopers en ondernemers.

Transformatie: aandacht voor Vakmanschap

Verandering in het dagelijks handelen van professionals is aan de orde van de dag in het Sociaal Domein. De transformatie naar meer maatwerk (en andere beloften) vraagt dat mensen anders denken en doen. Leren. De krappe(re) financiële middelen vragen daarnaast dat we meer kostenbewust zijn en 'meer doen met minder'. Het vraagt ook dat we steeds meer doen wat nodig is en doen wat werkt. Ruimte zoeken om verschil te maken, waar nodig maatwerk te bieden en buiten de eigen kokers te zoeken naar oplossingen. Verschil maken voor de burger.

Het programma Vakmanschap ondersteunt het leren van de professional. Dat doen we door onder andere grotere gemeenschappelijke programma's, lezingen of praktijklabs te organiseren rondom thema's. Het kan ook gaan over "kleine" betekenisvolle maatwerkpraktijken, het legitimeren van maatwerkbesluiten of gesprekken met burgers en daarvan leren. Intervisie en coaching maakt daarom onderdeel uit van het vakmanschapsprogramma samen met klantmanagers en andere medewerkers in het sociaal domein.

Het programma Vakmanschap staat niet op zichzelf maar sluit aan bij de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein zoals het landelijk programma Vakmanschap van Divosa en de Beroepsvereniging voor Klantmanagers (BvK). Het programma wordt deels gefinancierd door het ministerie van SZW.

Diverse ontwikkelingen

Wijk-sociaalpsychiatrisch verpleegkundigen

Voor de verschillende wijken in Zoetermeer zijn wijk-sociaalpsychiatrisch verpleegkundigen (wijk-spv) gestart. Het team bestaat uit zes sociaalpsychiatrisch verpleegkundigen, een ervaringsdeskundige en een psychiater. Ze werken in het kader van openbare gezondheidszorg (OGGZ): voor bemoeizorg aan zorgwekkende zorgmijders, consultatie, meedenken over een casus of uitleg aan teams hoe om te gaan met bepaalde psychiatrische ziektebeelden. De wijk-spv'er werkt nauw samen met de wijkagent, de wijkcoach en het Meldpunt Bezorgd, en heeft laagdrempelig contact met andere netwerkpartners binnen de gemeente Zoetermeer.

Zorg en Veiligheid

Relatie met Zoetermeerse politie

In het kader van de Werkagenda Op weg naar 2020 is met betrekking tot het thema GGZ/verward gedrag de relatie gemeente - Zoetermeerse politie - GGZ op beleidsmatig en uitvoeringsniveau geïntensiveerd.

Regionaal overleg Zorg en Veiligheid

In Haaglanden is dit regionale overleg gestart waaraan deelnemen vertegenwoordigers van de gemeenten vanuit Veiligheid en Zorg (veelal Wmo), Veiligheidshuis, politie en OM. Het doel is om elkaar te informeren over lokaal overstijgende dossiers zorg en veiligheid en zo nodig regionale samenwerking te bepalen en ambtelijke voorbereiding voor bestuurlijke overleggen; in eerste instantie op het terrein van Verward gedrag/GGZ.

Veilig vangnet

Acute dagbehandeling

Rivierduinen is in Zoetermeer gestart met acute dagbehandeling voor cliënten die zich in een crisissituatie bevinden of hierin terecht dreigen te komen. De nadruk ligt op crisisinterventie en stabilisatie, voorlichting en structuur en het stellen van herstel-doelen. Wegens succes wordt in 2019 het aantal plaatsen uitgebreid. Op deze manier kan opname in de kliniek worden voorkomen. Daarbij wordt ook de verbinding met Wmo-aanbieders gelegd om de nazorg voor cliënten te verbeteren. Wekelijks bespreken medewerkers van bijv. Piëzo, Fonteynenburg, Reakt en ervaringsdeskundige wat zij kunnen betekenen voor de cliënten.

Proeftuin Opvang Dichtbij

Op initiatief van de gemeente verzorgt Fonteynenburg de Opvang Dichtbij (twee plaatsen) voor inwoners van Zoetermeer met een psychische kwetsbaarheid die binnen hun omgeving en/of bestaande zorg- en opvangstructuren even geen plek kunnen vinden, terwijl ze deze tijdelijk wel nodig hebben. De ervaring leert dat deze tussenvoorziening in een behoefte voorziet. Er is meer vraag dan plaatsen waardoor aanmeldingen moeten worden afgewezen. Werd in het begin van het project overlast/ zwerfgedrag als aanmeldreden genoemd, in de laatste maanden is gezinsproblematiek het centrale thema.

Verbinding formele en informele zorg

Er is een kwartiermaker gestart om in de wijken de verbinding tussen informele en formele zorgpartijen te organiseren om zo de informele zorg (vrijwilligers en mantelzorgers) te versterken ten behoeve van inwoners met een psychische kwetsbaarheid en hun omgeving. Dit blijkt nog niet zo eenvoudig. Het samenwerken tussen formele organisaties (1^e lijn en wijkzorg) blijkt nog geen standaard. De samenwerking met informele zorg vraagt een cultuuromslag van de (GGZ)organisaties: vrijwilligerswerk en mantelzorg worden niet altijd gezien als een aanvulling op de zorg die door beroepskrachten geleverd wordt. Tot slot zijn er zoveel organisaties, initiatieven en vele (wisselende) medewerkers in de wijk dat het leggen van verbindingen vrijwel ondoenlijk is. De conclusie is om de opdracht aan te scherpen en te concentreren op het organiseren van een persoonlijk netwerk met en rond de individuele mensen met een psychische kwetsbaarheid. Daarmee komt er een nauwe verbinding met de projecten FACT-teams en Ervaringsdeskundigen.

Ervaringsdeskundigen in de wijk

Doel is om te komen tot een pool van ervaringswerkers die een onderdeel vormen van de wijkgerichte zorg en ondersteuning in de wijken van Zoetermeer. De vorming van zo'n pool gaat langzamer dan verwacht: veel inzet wordt gepleegd op bekendheid geven aan de waarde van inzet van ervaringsdeskundigheid en de werving van ervaringswerkers. Inmiddels verzorgen vier ervaringswerkers activiteiten in de wijken: WRAP, herstellen doe jezelf en een herstelwerkgroep.

Overig

Wonen

De uitstroom uit Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en GGZ-kliniek stukt omdat er te weinig betaalbare woningen beschikbaar komen en daarmee ook een wachtlijst voor Beschermd Wonen is ontstaan. In een overleg van gemeente, woningcorporaties en zorgaanbieders is besproken hoe hier een oplossing voor te vinden. De afspraak is dat er een transparant toewijzingssysteem wordt ontwikkeld met een bijbehorende set van afspraken. Dit krijgt in 2019 invulling.

Toeleiding naar werk

De arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal zet Rijkssubsidie in om te onderzoeken hoe en met welke instrumenten de toeleiding van GGZ-cliënten naar werk het meest succesvol kan verlopen.

Cliëntenparticipatie

Begin 2018 is een cliëntenklankbordgroep gestart. Het doel is om lokaal, informeel, in direct contact met cliënten in gesprek te gaan over onderwerpen die voor hen van belang zijn in het kader van de Werkagenda en de veranderingen die gaan plaats vinden met betrekking tot Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

Wijksignaleringsoverleg

Vanaf 2015 is in de wijken Buytenwegh en Meerzicht een overleg Woonoverlast gestart. De doorontwikkeling van de aanpak woonoverlast is vervolgens verbonden met Werkagenda Op weg naar 2020. Ook is gekozen voor verbreding in de vorm van een wijksignaleringsoverleg in -voorlopig- vier wijken*. Deelnemers in het wijksignaleringsoverleg zijn de kernpartners: woningcorporaties, wijkagenten, wijkcoach, wijk-spv'er, wijkverpleegkundige, GGD, en de gemeente met een vertegenwoordiging vanuit Zorg&Inkomen, Handhaving en Veiligheid. Hier worden casussen besproken van inwoners die (structureel) zorg mijden, meervoudige problematiek kennen en/of (woon)overlast veroorzaken. Het doel is escalatie van (individuele) problematiek en structurele (woon)overlast te voorkomen door een samenhangende aanpak.

Het wijksignaleringsoverleg is op dit moment actief in een aantal wijken namelijk: Buytenwegh-de Leyens, Meerzicht, Oosterheem en Noordhove-Seghwaert. De invoering in de wijken Centrum en Rokkeveen is gepland voor begin van 2019.

Samenwerking FACT-teams met wijkzorgnetwerken

Als er sprake is van een ernstige psychiatrische aandoening (EPA) in combinatie met sociale problematiek, dan valt de ambulante begeleiding en behandeling onder de FACT-teams. In Zoetermeer zijn FACT-teams werkzaam van Rivierduinen en van de Parnassia-groep. Deze teams hebben met elkaar kennis gemaakt met als doel elkaar te helpen/aanvullen/ondersteunen. Er is verbinding ontstaan tussen de FACT-teams/wijk-spv'ers en de wijkverpleegkundigen, de praktijkondersteuners GGZ en huisartsen om elkaar vlot te kunnen vinden, te consulteren etc. Ook is de betekenis van ervaringsdeskundigen onder de aandacht gebracht.